

OPCIÓ A

Exercici 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i contesteu les qüestions.

Les diferències internacionals en el cost del treball provoquen deslocalitzacions de producció de les quals resulten greus conseqüències en períodes de desocupació massiva.

Aquestes diferències són molt importants: el salari mínim se situa entre un 1 % del salari mínim interprofessional francès al Vietnam o a les Filipines i un 29 % a Taiwan, al canvi corrent. La diferència és lleugerament menor per a un obrer qualificat i molt menor per a un directiu. Aquestes dades, en aparença inquietants per als països desenvolupats, han de ser matisades com cal.

En primer lloc, per passar del salari al cost salarial unitari cal tenir en compte la productivitat. En aquest aspecte, els empleats dels països desenvolupats mantenen un avantatge a causa d'una utilització del capital més important i amb més rendiment. D'altra banda, les deslocalitzacions no es realitzen cap als països on la mà d'obra és menys cara, com els africans, sinó cap als que combinen mà d'obra barata, productivitat acceptable i infraestructura suficient. Com a conseqüència, la deslocalització fa augmentar els costos del transport.

En segon lloc, el creixement dels països en desenvolupament es tradueix en una alça del seu nivell de vida i en una disminució del diferencial del cost salarial. Si la competència dels nous països industrialitzats (NPI) amenaça alguns sectors industrials, la balança per compte corrent d'aquests països no és excedentària. L'alça de les seves exportacions es compensa amb un augment de les seves importacions.

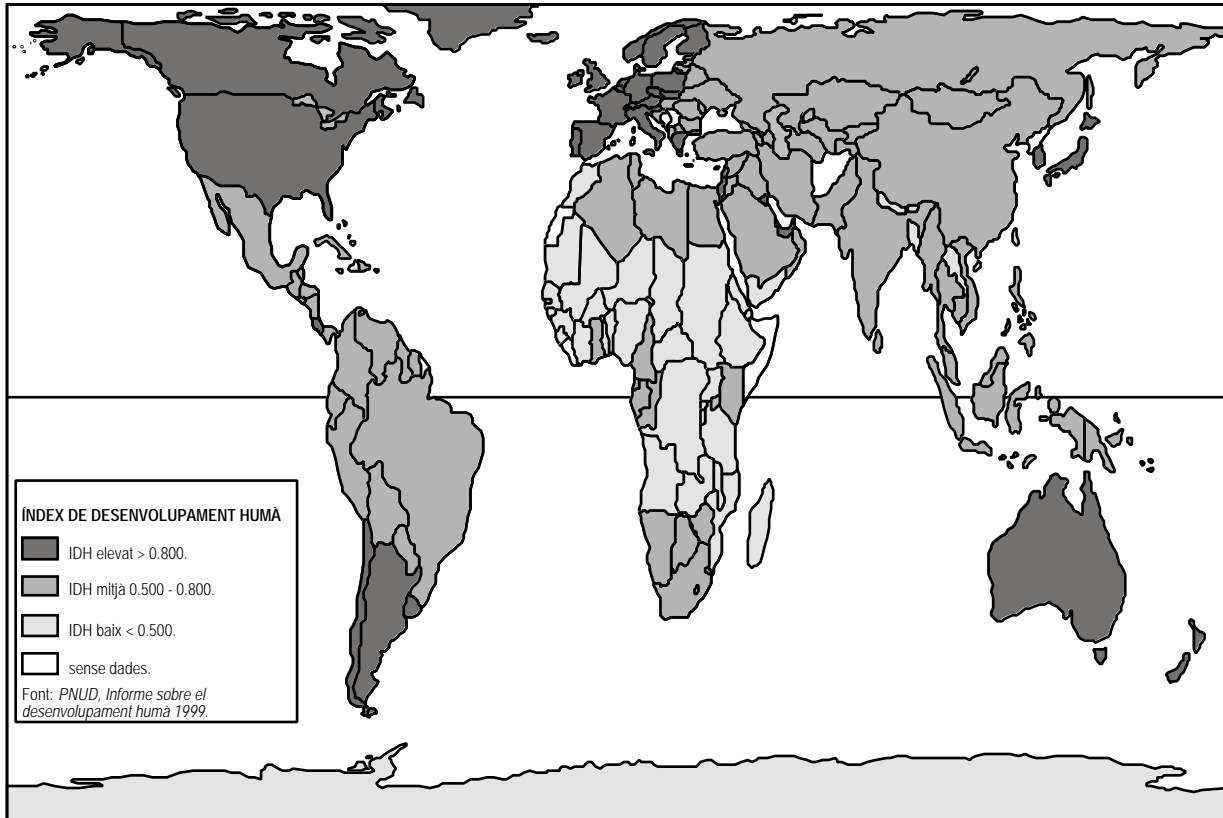
PARIENTY, A., *La compétitivité*, 1995

1. Expliqueu què és una deslocalització de producció. [1 punt]
2. Raoneu per què l'existència d'una gran quantitat de mà d'obra barata no és l'únic avantatge per efectuar una deslocalització. [1 punt]
3. Indiqueu què busquen les empreses, segons el text, amb la deslocalització. [1 punt]
4. Exposeu cap a quines zones del món s'han efectuat deslocalitzacions importants en els anys noranta i si això ha influït d'alguna manera en l'economia dels països receptors. Poseu exemples concrets de països receptors d'empreses.
[2 punts]

Exercici 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent i contesteu les qüestions.

Mapa de l'IDH en el món 1999

1. Definiu el concepte d'IDH i indiqueu a partir de quines dades es calcula. [1 punt]
2. Compareu la distribució de l'IDH als continents americà i africà. Destaqueu les semblances o diferències que hi trobeu i esmenteu un país de cada continent per cada nivell d'IDH. [1 punt]
3. Enumereu, a part de l'IDH, tres indicadors que es poden utilitzar per mesurar la diferent situació social i econòmica d'un país. Quins avantatges representa l'IDH sobre aquests indicadors? [1 punt]
4. Exposeu quines situacions socials i econòmiques dificulten el desenvolupament de la població dels països del Tercer Món. [2 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i contesteu les qüestions.

Els rius comporten recursos i, també, a la vegada, riscos. Particularment, els centres urbans que han crescut prop dels rius poden sofrir seriosos problemes derivats de les inundacions, com passa a Florència i Venècia, o a Londres abans de la construcció de la barrera del Tàmesi. En molts casos aquests problemes d'inundacions són causats per una ocupació poc adequada del sòl urbà que envolta les àrees fluvials. Normalment aquest creixement ha estat el resultat d'un intent de recollir els beneficis que proporcionen els recursos de les localitats fluvials, planes i accessibles, sense tenir en compte els possibles costos que això pot comportar per a aquestes localitats. De fet, els danys causats per les inundacions són un «impost natural» sobre aquesta ocupació poc recomanable. [...]

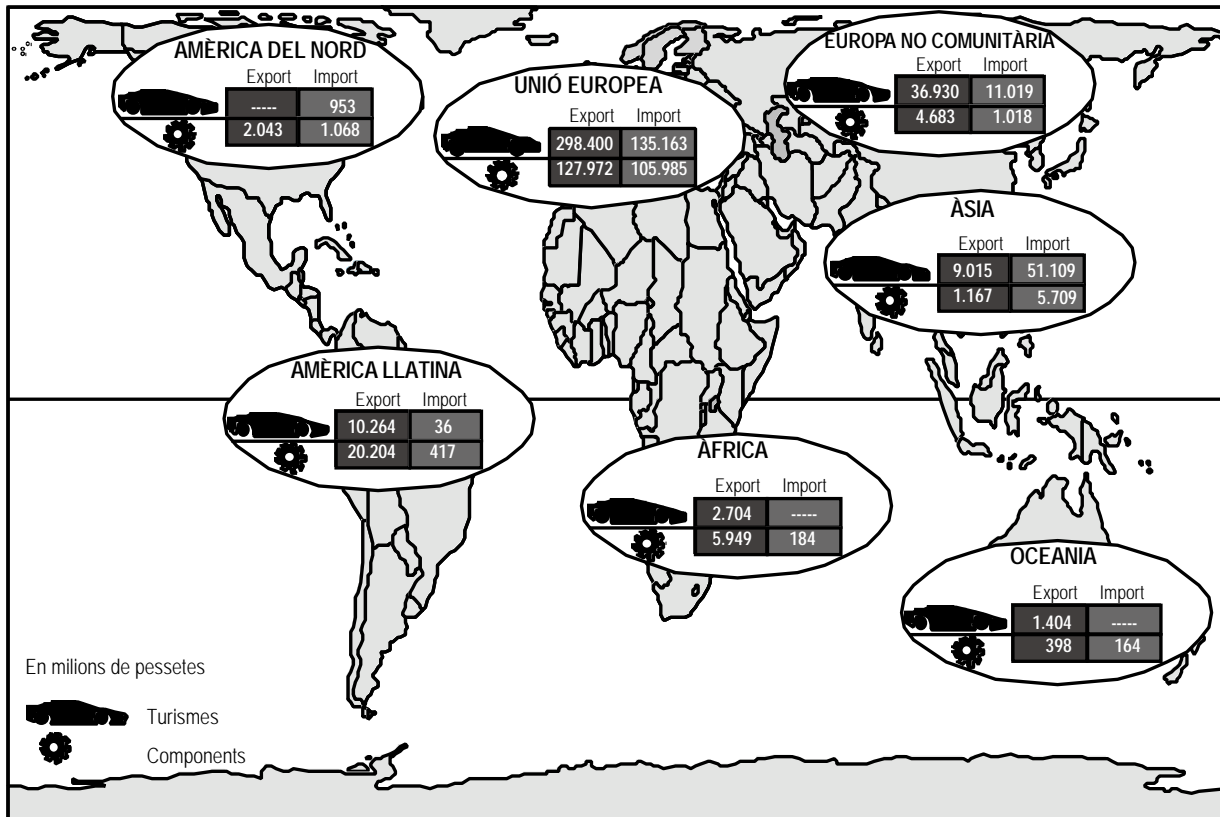
Una altra amenaça per a les localitzacions fluvials és la derivada de la contaminació dels rius. Aquesta contaminació és normalment el resultat de l'abocament riu avall de residus urbans i industrials dels centres urbans. Si aquesta pol·lució coincideix amb nivells baixos de dilució dels residus, llavors això pot comportar problemes de contaminació. [...] Aquest és un tret comú a molts països del Tercer Món (per exemple, Bangkok), on el ritme de desenvolupament urbà, provocat per la immigració incontrolada de les àrees rurals, ha superat la capacitat de la nació per fer front econòmicament a la infraestructura necessària per al tractament i l'eliminació dels residus.

PENNING-ROUSELL, E. C., «Rius i ciutats: amenaces i potencialitats»
Documents d'Anàlisi Geogràfica, núm. 31, 1997

1. Enumereu els riscos que comporta, segons el text, la localització fluvial dels centres urbans. [1 punt]
2. Indiqueu les causes, segons el text, dels riscos que comporta la localització fluvial dels centres urbans. [1 punt]
3. Enumereu tres tipus de riscos naturals associats a la localització dels assentaments humans, a part dels esmentats en el text. Indiqueu zones del món on cada un d'aquests tres tipus de riscos naturals es produeixi freqüentment. [1 punt]
4. Argumenteu de quina manera es poden prevenir els riscos naturals que heu esmentat en la pregunta anterior. [2 punts]

Exercici 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent, que mostra el comerç de l'automoció a Catalunya en el període de gener a agost de 1998, i contesteu les preguntes:

Dossier Econòmic de Catalunya, núm. 8, 1998

1. Descriviu la informació que us proporciona el mapa: què s'hi representa, símbols utilitzats, període a què es refereix, tipus i distribució de les dades i escales utilitzades. [1 punt]
2. Exposeu, a partir de les dades del mapa, com es distribueixen les exportacions del sector de l'automoció de Catalunya. Quin percentatge del total hi representa l'exportació cap a la Unió Europea? Podríeu explicar la manca d'exportació de turismes cap a Amèrica del Nord? [1 punt]
3. Exposeu, a partir de les dades del mapa, com es distribueixen les importacions del sector de l'automoció de Catalunya. Quin percentatge del total hi representa la importació de la Unió Europea? Podríeu explicar la manca d'importacions de turismes d'Àfrica i Oceania? [1 punt]
4. Comenteu la composició del sector secundari a Catalunya i contextualitzeu la importància del subsector de l'automoció dins aquest sector. [2 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i contesteu les qüestions.

El desenvolupament de les tecnologies i la comunicació i l'obertura dels mercats mundials no han tingut la mateixa repercussió per a tots els països, ja que han provocat una «polarització grotesca», segons l'informe sobre el desenvolupament humà del PNUD. L'accés a Internet, que permet estar en contacte amb qualsevol part del món, està restringit als països de l'OCDE, que, amb un 19 % de la població mundial, representen el 91 % dels usuaris. En el terreny econòmic, més del 80 % de la inversió estrangera directa en països en desenvolupament es va centrar en vint països, especialment la Xina. Això significa, a la pràctica, haver perdut el tren del desenvolupament per a la resta. [...]

Les diferències entre països rics i països pobres s'han eixamplat. Tot i que en general l'IDH ha millorat en tots els països analitzats, n'hi ha vuitanta que tenen una renda per càpita inferior a la de fa deu anys.

Les exportacions estan en mans d'aquella cinquena part de la població privilegiada que controla el 80 % del mercat, mentre que la cinquena part més pobre es queda amb l'1 %. La pressió per la competició global —diu el PNUD— ha portat a polítiques laborals basades en treballs eventuals.

«La mundialització amplia les diferències entre països rics i països en desenvolupament»

La Vanguardia, 13-7-1999

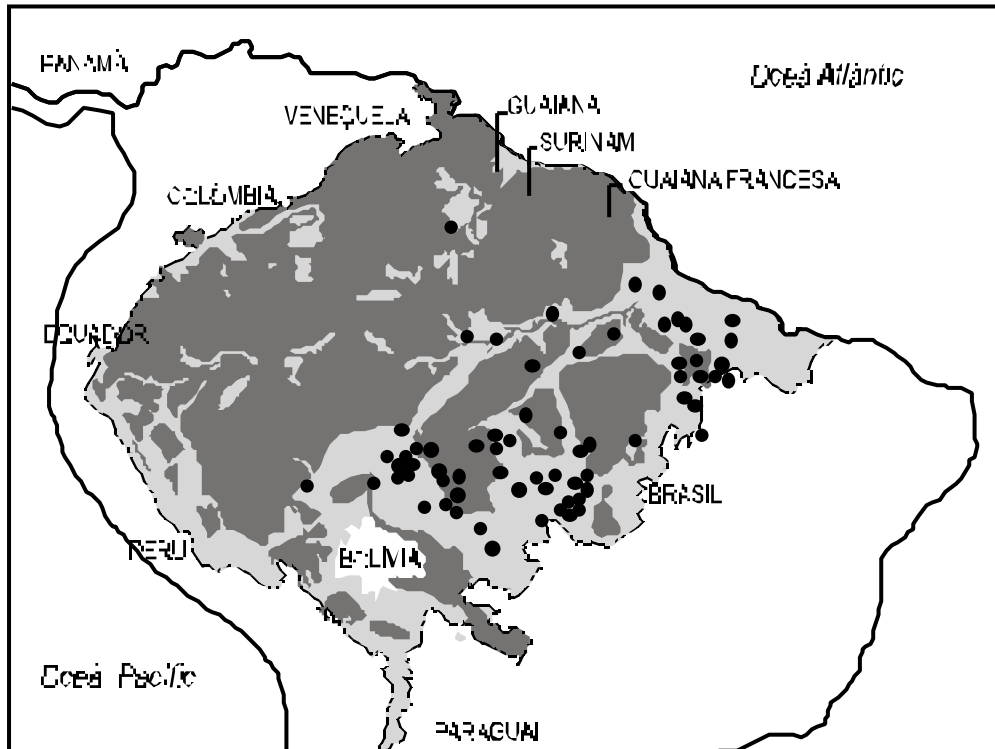
1. Indiqueu i comenteu quina és, segons el text, la conseqüència principal del desenvolupament de les comunicacions i la mundialització dels intercanvis. [1 punt]
2. Definiu el concepte de *mundialització de l'economia*. [1 punt]
3. Poseu tres exemples de nous països industrialitzats. Quin és el principal atractiu que ofereixen aquests països a la inversió estrangera? [1 punt]
4. Expliqueu les característiques principals de l'intercanvi desigual en el comerç entre regions desenvolupades i regions subdesenvolupades. [2 punts]

Exercici 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent i contesteu les qüestions.

LES TALES DELS BOSCOS TROPICALS A L'AMAZONIA

■ Selva amazònica intacta ■ Selva amazònica destruïda ● Principals aïles - - - Límit de selva amazònica

El País, 5-7-1999

1. Descriviu la informació que proporciona el mapa i expliqueu què enteneu per *impacte ambiental*. [1 punt]
2. Comenteu les causes principals de la pèrdua massiva de boscos tropicals en els darrers anys. [1 punt]
3. Es pot considerar l'explotació de la fusta a l'Amazònia una activitat sostenible? Justifiqueu la resposta. [1 punt]
4. Comenteu quins valors i quines actuacions són necessaris per a un creixement sostenible que preservi l'entorn. [2 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i contesteu les qüestions.

Art. 1. Nosaltres, els governs que participem en la Quarta Conferència Mundial sobre les Dones;

Art. 5. Reconeixem que la situació de les dones ha experimentat avenços en alguns aspectes importants en l'últim decenni, però que aquest progrés no ha estat homogeni, que persisteixen les desigualtats entre dones i homes i que continua havent-hi obstacles importants que comporten greus conseqüències per al benestar de tots els pobles.

Estem convençuts que:

Art. 16. L'eradicació de la pobresa, basada en el creixement econòmic sostingut en el desenvolupament social, la protecció del medi ambient i la justícia social, requereix la implicació de les dones, la igualtat d'oportunitats i la participació plena i igual de dones i homes com a agents i beneficiaris d'un desenvolupament sostenible centrat en les persones.

Estem decidits a:

Art. 26. Promoure la independència econòmica de les dones, incloent-hi un lloc de treball, i eradicar la persistent i cada vegada més gran càrrega de pobresa que recau sobre les dones, combatent les causes estructurals d'aquesta pobresa mitjançant canvis en les estructures econòmiques i garantint la igualtat d'accés per a totes les dones —incloses les de les zones rurals, com a agents vitals del desenvolupament— als recursos productius, a les oportunitats i als serveis públics.

Art. 27. Promoure el desenvolupament per mitjà de l'ensenyament bàsic, l'educació permanent, l'alfabetització i la capacitació i l'atenció primària per a nenes i dones.

Declaració de Beijing. IV Conferència Mundial sobre les Dones. Beijing, Xina, 1995

1. Quins són els factors principals, segons el text, que determinen la situació de desigualtat i el menor desenvolupament humà de moltes dones? [1 punt]
2. Enuncieu i comenteu un mitjà per promoure el desenvolupament i la millora de la situació de la dona. [1 punt]
3. Expliqueu en quins sectors de l'activitat econòmica es concentra principalment el treball femení. Poseu-ne algun exemple. [1 punt]
4. Expliqueu quatre diferències fonamentals entre les condicions de vida de les dones dels països desenvolupats i les de les dones del Tercer Món. [2 punts]

Exercici 2 [5 punts]

Analitzeu la taula següent i contesteu les preguntes.

LLENGÜES MÉS PARLADES AL MÓN

Idioma	Nombre de parlants
Xinès	1.093 milions
Anglès	450 milions
Hindi	367 milions
Castellà	352 milions
Rus	204 milions
Àrab	202 milions
Bengalí	187 milions
Portuguès	175 milions
Malai-indonesi	145 milions
Japonès	126 milions

El gran libro de consulta, El País-Altea, 1995

1. Definiu el concepte de *cultura*. Quin és l'element que defineix millor una cultura i que permet diferenciar clarament les persones que en formen part? [1 punt]
2. Esmenteu dues llengües d'aquesta estadística el nombre de parlants de les quals no es correspongui en absolut amb el de la població del país d'origen de la llengua. En quins països es parlen aquestes dues llengües? [1 punt]
3. Expliqueu les causes del fenomen de la pregunta anterior. [1 punt]
4. Definiu el concepte d'*àrea cultural*. Citeu dues de les principals àrees culturals del món i comenteu-ne algunes característiques. [2 punts]